

**V МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОНЛАЙН
КОНФЕРЕНЦІЯ**

**ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ В
УМОВАХ ВІЙНИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБІП України

**V INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL ONLINE
CONFERENCE**

**TRENDS AND CHALLENGES OF MODERN AGRICULTURAL
SCIENCE: THEORY AND PRACTICE**

м. Київ, 2023

УДК 001:63(4/9)

Рекомендовано до друку збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції: «Тенденції та виклики аграрної науки в умовах війни» Присвяченої 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України вченою радою агробіологічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України від 16 листопада 2023 року протокол № 11.

Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика. Присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України матеріали V міжнародної науково-практичної онлайн конференції (м. Київ, 25-27 жовтня 2023 р.)/НУБіП України, 2023. 339 с.

ISBN 978-617-8351-50-2

У збірнику опубліковано матеріали доповідей учасників V міжнародної наукової інтернет-конференції «Тенденції та виклики сучасної аграрної науки в умовах війни: теорія і практика», яка присвячена 125-річчю кафедри рослинництва НУБіП України. Висвітлено теоретичні і практичні питання сучасної аграрної науки, напрями їх вирішення та впровадження у виробництво.

Титульна сторінка: "Соняхи". Художник: Радо Явора.

© НУБіП України, 2023.

УДК: 631.526.3:634.13

СУЧАСНИЙ СТАН СОРТОВОГО РІЗНОМАНІТТЯ ГРУШІ

Володін С.І., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гаврилюк О.С., доктор філософії (PhD), асистент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Загалом у світі, в регіонах з активним культивуванням груші, в сортименті переважають старовинні сорти Європейської, Англійської, Австралійської, Американської та Бельгійської селекції. Це такі сорти як: Конференція, Бере Люкас, Бере Гарді, Деканка де Коміс, Ноябрська (Ксена), Триумф Пакгма, Гранд Чемпіон, Вільямс і його клони, Улюбленця Клаппа та її червоноплідні клони, тощо. Багато з цих сортів також вирощують на півдні України, Закарпатті.

Аналіз багаторічних результатів досліджень українських селекціонерів В.П. Копаня, І.Х. Шиденко, В.І. Сайко, А.Ф. Мілешка, Р.Д. Бабіної та інших показав, що найбільш цінні результати отримано від гібридизації західноєвропейських сортів між собою – Бере Боск, Бере Арданпон, Деканка зимова, Жозефіна мехельнська, Деканка дю Коміс, Бере Гарді, Парижанка, Абат Фетель тощо. Нові сорти отримані з їх участю відзначаються досить цінними господарсько

біологічними ознаками. Серед них слід зазначити такі сорти як: Роксолана, Таврійська, Яблунівська, Марія, Десертна, Якимівська, Ізюминка Криму, Вижниця, Черемшина, Золотоворітська, Стрийська тощо.

На даний час до Державного реєстру сортів України занесено 45 сортів груші, з яких 43 української селекції, а станом на 2006 р у реєстрі було всього 61 сорт груші. Отже селекційні досягнення України досить великі і продовжують розвиватись. Українська селекція значно поліпшує сортимент в різних регіонах країни.

Мліївська рання – це літній сорт груш, створений на Мліївській дослідній станції садівництва ім. Л.П. Смиренка. Дерева середньорослі з широкопірамідальною кроною середньої густоти, з довгими основними гілками. Сорт має високу зимостійкість і не піддається серйозним пошкодженням від парші. У плодоношення вступає досить рано, на сіянцях груші лісової та культурних сортів на 5-6-й рік після посадки дерев у сад. Плодоносить регулярно і щедро, урожайність від 130 до 240 центнерів на гектар для насаджень віком 10-18 років. Перевагами сорту є висока зимостійкість, висока урожайність, раннє плодоношення та смачні плоди, які стійкі до парші. Недоліком, є те що, в окремі роки можуть спостерігатися розкосість плодів, що може вплинути на їхню товарність.

Буковинка. Сорт осіннього строку досягання, отриманий на Придністровській дослідній станції садівництва, автор В.І. Сайко. Це середньорослий сорт груш з кроною середньої густоти, яка має вузькопірамідальну форму. Сумісний з айвою. На сіянцях плодоношення розпочинається на п'ятий рік після посадки дерев у сад. Для забезпечення ефективного запилення рекомендується використовувати такі потенційні запилювачі, як Малівчанка, Конференція, Говерла та Улюблена Клаппа. Плоди великі з середньою масою 195-200 г, а на айві – 270-310 г. Груша Буковинка готова до збирання в другій половині вересня, а для споживання вона найкраща в жовтні. У холодильниках плоди можуть зберігатися до середини січня. Серед переваг сорту можна відзначити його швидкоплідність, високу урожайність, стійкість до парші, привабливий зовнішній вигляд і високу смакову якість плодів. Однак слід враховувати, що часткове обпадання плодів може спостерігатися при запізненому збиранні, і сорт вимагає певних ґрунтово-кліматичних умов.

Вижниця. Осінній сорт створений на Львівській дослідній станції садівництва авторами В.П. Копань і К.М. Копань. Цей сорт вирізняється своєю швидкоплідністю, високою і стабільною урожайністю, зимостійкістю і практично не піддається грибковим захворюванням. Сумісний з айвою. Плодоношення на насінневій підщепі розпочинається на 6-7 році після посадки, а на айві – на 3-4 рік. Сорт Вижниця славиться своєю регулярною і високою продуктивністю. Плоди цього сорту великі, однакового розміру, з правильною грушоподібною формою. За дегустаційною шкалою плоди оцінюються від 8,5 до 8,8 балів. Серед переваг сорту можна відзначити його високу урожайність, хорошу транспортабельність, можливість тривалого зберігання в

холодильниках, високу зимостійкість і стійкість до парші. А основним Однак слід зазначити, що окулювання цього сорту може бути складним через наплив деревини під бруньками.

Бере київська. Зимовий сорт, який був отриманий в Українському НДІ садівництва завдяки схрещуванню сортів "Лісова красуня" і "Олів'є де Серр" під керівництвом автора І. М. Ковтун. Цей сорт відрізняється вищою ніж середня сила росту дерева і має широкопірамідальну крону середньої густоти. Сорт є зимостійким і відносно стійким до парші, проте листки можуть бути пошкоджені бурю плямистістю. Головним недоліком сорту є його пізньоплідність, особливо на насінневій підщепі, коли плодоношення розпочинається на 5-6-му році, і поступове збільшення продуктивності з віком. Проте після стабілізації урожайності на 10-12-му році, врожаї сягають 18,5-20,0 тонн на гектар. Цей сорт груш добре сумісний з айвою, на якій починає плодоносити на 3-4 рік після посадки. Кращі запилювачі для цього сорту включають Конференцію, Марію, Ізюминку Крима, Десертну і Улюблену Клаппу. Плоди груші Бере київська великі, рівномірні, з масою від 170 до 280 грамів, мають подовжено-грушоподібну форму і гладеньку поверхню. Плоди отримують дегустаційну оцінку 8,6–8,7 балів. Плоди цього сорту добре зберігаються в звичайних сховищах до січня - лютого. Серед переваг сорту слід відзначити задовільну зимостійкість та високі смакові якості плодів. Однак важливо враховувати сильнорослість, пізньоплідність та повільне збільшення врожаю на насінневій підщепі.